

MATERIAŁY

na

Konferencję Prasową

Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Marka Sawickiego

Temat: Przednówek na wsi

9 lipca 2009r.

SYTUACJA NA RYNKU ZBÓŻ

1. Sytuacja na świecie

IGC prognozuje, że w roku gospodarczym 2009/2010 zostanie zebranych 1,721 mld ton zbóż, tj. o 3,5% mniejsze niż w roku poprzednim. W porównaniu ze średnią z ostatnich pięciu lat zbiory w nadchodzącym roku będą wyższe o 3,6%. Zużycie zbóż ogółem sięgnie 1,736 mld ton i będą wyższe od zbiorów o 13 mln ton. Z uwagi na zrównoważenie popytu i podaży zapasy utrzymają się na dość wysokim poziomie 328 mln ton.

2. Sytuacja popytowo podażowa w Unii Europejskiej i w Polsce

Według prognoz Międzynarodowej Rady Zbożowej Unia Europejska wejdzie w nowy rok gospodarczy z zapasami zbóż na poziomie 34,8 mln ton. W porównaniu z rokiem 2008/2009 zapasy początkowe będą wyższe o 57,7%, w porównaniu z średnią z ostatnich pięciu lat będą wyższe o 35,4%.

W roku gospodarczym 2009/2010 w Unii Europejskiej zostanie zebranych 289,2 mln ton zbóż, tj. o 7,6% mniej niż w roku poprzednim oraz 1,8% mniej niż w ostatnich pięciu latach. Zużycie zbóż osiągnie poziom 274,6 mln ton i będzie o 14,6 mln ton mniejsze od poziomu produkcji. Wysoki poziom produkcji przy niewielkim wzroście zużycia zbóż pozwoli utrzymać zapasy na wysokim poziomie około 34 mln ton oraz wyeksportować blisko 27 mln ton zbóż. Import zbóż jest prognozowany na niskim poziomie 10 mln ton. Stosunkowo wysoki poziom zbiorów oraz utrzymywanie się zapasów na wysokim poziomie będą czynnikami stabilizującymi poziom cen na rynku wspólnoty w tym w Polsce.

3. Sytuacja na rynku zbóż w Polsce.

Z badań polowych przeprowadzonych przez GUS na początku marca br. wynika, że uprawy ozime przetrzymały dobrze. Start zimowych na ogół nie było a jeśli wystąpiły lokalnie były stosunkowo niewielkie. Według wstępnej oceny stanu upraw zanotowano wyższą od ubiegłorocznej obsadę roślin żywych i kiełkujących na 1 m² wszystkich zasianych jesienią upraw ozimych z wyjątkiem obsady pszenicy ozimej. Na podstawie wyników badań polowych przeprowadzonych przez GUS można wnioskować, że rośliny przetrzymały bardzo dobrze.

Według danych z 26 maja br. opublikowanych przez GUS w bieżącym roku powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi jest nieco mniejsza od ubiegłorocznej i wynosi blisko 8,1 mln ha (zmniejszenie o ok. 1,4%). Straty zimowe i wiosenne w powierzchni zasiewów zbóż ozimych w bieżącym roku były niewielkie – sięgały zaledwie od 0,1% do 0,5% powierzchni uprawy zbóż ozimych (w 2006 r. – od 1,4% do 4,8%, w 2007 r. – od 0,2% do 0,5%, w 2008 r. – od 0,1% do 0,8%).

Według prognoz Komisji Europejskiej podanych do wiadomości w pierwszych tygodniach czerwca br. w sezonie 2009/2010 w Polsce zebranych będzie około 27,6 mln ton zbóż w tym:

- Pszenicy 9,3 mln ton
- Jęczmienia 3,6 mln ton
- Kukurydzy 1,8 mln ton
- Żyta 3,4 mln ton
- Owies 1,3 mln ton
- Pszenżyto 4,5 mln ton
- Pozostałe w tym mieszanki zbożowe 3,8 mln ton

Niekorzystne warunki agrometeorologiczne (ulewne deszcze) na terenie całej Polski, powodują, że szacunkowe prognozy tegorocznych zbiorów mogą ulec zmianie

Według prognoz Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w nadchodzącym roku w Polsce zostanie zebranych 26,3 mln ton zbóż w tym: pszenicy - 8,6 mln ton, żyta - 3,3 mln ton, jęczmienia - 3,5 mln ton, kukurydzy - 1,8 mln ton.

Wyszczególnienie	2007/08*	2008/09**	2009/10**
Ogółem zasoby	29,9	30,1	30,1
Zapasy początkowe	0,7	2,1	3,2
Zbiory	27,1	27,6	26,3
Import	2,1	1,3	1,1
Zużycie krajowe	26,7	26,4	26,3
Siew	1,7	1,7	1,7
Spasanie	17,1	16,5	16,4
Spożycie	5,3	5,2	5,2
Przetwórstwo przemysłowe	1,5	1,7	1,8
Ubytki i straty	1,1	1,1	1,1
Eksport	1,1	1,4	1,3
Zapasy końcowe	2,0	3,2	2,9

Dane IERiGŻ-PIB

IRiGŻ przewiduje, że w roku gospodarczym 2009/2010 zużycie zbóż może być mniejsze niż w poprzednim sezonie i utrzyma się na poziomie 26,3 mln ton. Utrzymujący się niski stan pogłowia trzody chlewnej wskazuje, że zużycie zbóż na pasze w sezonie 2009/2010 ukształtuje się na poziomie 16,4 mln ton. W swojej prognozie Instytut zakłada wzrost zużycia przemysłowego z 1,7 mln ton w roku gospodarczym 2008/2009 do 1,8 mln ton w nadchodzącym sezonie. Zapotrzebowanie zbóż do siewu oraz na cele konsumpcyjne utrzyma się na poziomie zbliżonym do poprzedniego roku.

W okresie od 22 do 28 czerwca br. ceny zbóż na krajowym rynku kształtowały się następująco:

TOWAR	Rodzaj TOWARU	2009-06-28	2008-06-29	2007-07-01	Zmiana ceny [%] w 2009r. w stos. do lat:	
					2008r.	2007r.
Pszenica	<i>konsumpcyjna</i>	568	800	597	-29,1	-4,9
	<i>paszowa</i>	530	772	555	-31,3	-4,6
Żyto	<i>konsumpcyjne</i>	364	681	565	-46,5	-35,5
	<i>paszowe</i>	388	678	520	-42,7	-25,2
Kukurydza	<i>paszowa</i>	690	754	577	-8,6	19,6

Dane ZSRR - MRiRW

W omawianym okresie cena pszenicy konsumpcyjnej wynosiła 568 zł/tonę i spadła w porównaniu do ubiegłego roku o 29,1%. Cena pszenicy paszowej kształtowała się na poziomie 530 zł/tonę i obniżyła się w stosunku do roku poprzedniego o 31,3%. Żyto konsumpcyjne kosztowało średnio 364 zł/tonę, co stanowiło spadek ceny o 46,5% w porównaniu z analogicznymi tygodniem roku poprzedniego.

Cena żyta paszowego kształtowała się na poziomie 388 zł/tonę, co oznaczało spadek ceny o blisko 43% w stosunku do 2008 roku.

SYTUACJA NA RYNKU MLEKA

Produkcja mleka i pogłowia krów w Polsce

Corocznie w Polsce wzrasta mleczność krów, dzięki czemu, pomimo wahającej się, jednak relatywnie stałej liczbie krów mlecznych, następuje wzrost produkcji towarowej mleka

w Polsce. W 2008 r. produkcja towarowa mleka wyniosła 9 464 mln litrów i była o prawie 3% wyższa niż w 2007 r. oraz o ponad 8% wyższa niż w 2004 r.

W bieżącym roku na krajowym rynku utrzymuje się dynamiczny wzrost dostaw mleka do skupu. W maju br., wg GUS, skupiono 835 mln litrów mleka, czyli o 11% więcej niż w kwietniu i o 6% więcej niż w tym samym miesiącu 2008 r. Łącznie w pierwszych pięciu miesiącach 2009 r. do zakładów mleczarskich dostarczono 3,7 mld litrów mleka, tj. o 6% więcej niż rok wcześniej.

Prognozy IERiGŻ wskazują na dalszy wzrost wydajności mlecznej krów, co przy przewidywanym zahamowaniu tendencji spadkowych w pogłowie bydła, może przyczynić się do dalszego niewielkiego wzrostu produkcji mleka w kolejnych latach.

Ceny skupu mleka w Polsce

W maju 2009 r. średnia cena mleka o standardowych parametrach kształtowała się na poziomie 92,71 zł/100 kg i była niższa niż w kwietniu 2009 r. o ok. 0,7%. Jednocześnie cena skupu mleka była niższa o 13,5% niż w maju 2008 r., gdy cena skupu wynosiła 107,23 zł/100 kg.

Wg najnowszych możliwych danych, w kwietniu najwyższe ceny skupu w UE otrzymywali producenci mleka na Cyprze (50,90 EUR/100 kg), w Finlandii (37,40 EUR/100 kg) oraz w Grecji (37,10 EUR/100 kg), natomiast najniższe ceny otrzymywali producenci na Litwie (16,70 EUR/100 kg), na Łotwie (16,90 EUR/100 kg) oraz na Słowacji (17,70 EUR/100 kg). W tym czasie cena mleka w Polsce ukształtowała się na poziomie 21,10 EUR/100 kg.

Ceny sprzedaży przetworów mlecznych

W czerwcu 2009 r. ceny przetworów mleczarskich były w większości przypadków niższe niż rok temu, jednak w porównaniu do cen sprzed miesiąca (maj br.) obserwuje się niewielkie wzrosty lub stabilizację cen.

Podsumowanie roku kwotowego 2008/2009 – wykorzystanie kwot mlecznych

W następstwie podjęcia w ramach Przeglądu WPR decyzji o 1% powiększaniu krajowych kwot mlecznych w państwach członkowskich UE przez kolejne 5 lat kwotowych, Polska w roku kwotowym 2009/2010 dysponuje krajową kwotą mleczną w wysokości **9 663 423 319 kg**

W roku kwotowym 2008/2009 krajowa kwota mleczna wynosiła **9 567 745 860 kg**:

- 9 403 080 692 kg – dla dostawców hurtowych,
- 164 665 168 kg – dla dostawców bezpośrednich.

W roku kwotowym 2008/2009 z krajowej rezerwy kwoty mlecznej przeznaczonej dla dostawców hurtowych, wynoszącej **359 319 380 kg**, rozdysponowano **349 337 899 kg**. Wobec tego, że wielkość krajowej rezerwy dostaw hurtowych był niższa niż zgłoszone zapotrzebowanie, zastosowany został współczynnik przydziału kwot mlecznych w wysokości ok. 0,91. ARR wydała łącznie 48 457 decyzji w sprawie przyznania dostawcom hurtowym kwot mlecznych z krajowej rezerwy.

Krajowa rezerwa przeznaczona dla sprzedaży bezpośredniej ustalona dla roku kwotowego 2008/2009 w wysokości 40 423 591 kg została rozdysponowana jedynie w 0,6%. ARR wydała 42 decyzje w tej sprawie.

W Agencji Rynku Rolnego w chwili obecnej prowadzone są działania zmierzające do rozliczenia roku kwotowego 2008/2009. Wg wstępnych danych ARR, w okresie od kwietnia 2008 r. do marca 2009 r. wysokość dostaw mleka zrealizowanych do podmiotów skupujących wyniosła ok. 9 307 716 230 kg po przeliczeniu na mleko o referencyjnej zawartości tłuszczu. Nieostateczne dane ARR wskazują, że krajowa kwota hurtowa w roku kwotowym 2008/2009 była wykorzystana w 99,3%.

SYTUACJA NA RYNKU WIEPRZOWINY

Pogłowie i produkcja

W końcu marca 2009 r. pogłowie trzody chlewnej liczyło **13,3 mln sztuk**, co oznacza **spadek** liczebności stada ogółem o **około 15%** w porównaniu z marcem 2008 r. Pogłowie loch prośnych spadło o **3%**.

Stan pogłowia trzody chlewnej wskazuje co prawda na utrzymywanie się trendu spadkowego w chowie świń, jednak spadek ten w marcu 2009 r. nieco wyhamował. Wyraźnie niższe jest tempo spadku pogłowia loch na chów i loch prośnych, które wyniosło odpowiednio 5,2% i 3%.

IERiGŻ ocenia się, że w lipcu 2009 r. pogłowie trzody może wynieść około 14 mln sztuk i będzie mniejsze niż w lipcu 2008 r. o około 10%. Pogłowie macior prośnych może być natomiast wyższe o około 10%. Zdaniem ekspertów, jeśli warunki chowu w II półroczu 2009 r. będą podobne jak w I półroczu, to w listopadzie można się spodziewać pogłowia większego niż w listopadzie 2008 r. o około 5%, czyli wynoszącego około 15 mln sztuk.

Refundacje wywozowe w sektorze wieprzowiny

W ramach wspólnej polityki wobec sektora wieprzowiny realizowane są obecnie, zgodnie z rozporządzeniem Komisji nr 336/2009 z dnia 23 kwietnia 2009 r. *ustanawiającym refundacje wywozowe w sektorze wieprzowiny*, refundacje do wywozu:

- mięsa i podrobów suszonych lub wędzonych (CN 0210) – stawka 54,2 EUR/100 kg;
- mięsa wieprzowego przetworzonego, w tym kielbas (CN 1601 oraz 1602) – stawki, w zależności od produktu, wynoszą od 15,2 do 29 EUR/100 kg.

Stawki refundacji wywozowych obowiązują od dnia opublikowania rozporządzenia Komisji Europejskiej w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, tj. od dnia 24 kwietnia 2009 r.

Ceny prosiąt

W okresie 22 - 28.06. br. na rynkach lokalnych (targowiskach) średnia cena prosiąt (waga ok. 20 kg) wynosiła ponad 193 zł/sztukę i była 2-krotnie wyższa od odnotowanej przed rokiem.

Relacje do cen zbóż

Relacja cen zakupu trzody chlewnej do targowiskowych cen żyta kształtuje się obecnie jak 1:14,8 (1 kg żywca wieprzowego jest ekwiwalentem 14,8 kg żyta). Przed rokiem relacja cen skupu żywca do cen żyta kształtowała się jak 1:5,8.

Sytuacja cenowa

Aktualna sytuacja na rynku wieprzowiny – (22.06.-28.06. – 26. tydzień 2009 r.)

Notowania Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej wskazują, iż w okresie 22 - 28.06. br. średnia cena zakupu wg wagi żywej wyniosła **5,26 zł/kg** i była o 3% wyższa w stosunku do poprzedniego tygodnia.

W stosunku do analogicznego tygodnia 2008 r., cena była wyższa o ponad 22%.

W prognozie z czerwca 2009 r. Zespół Ekspertów powołany przez Prezesa Agencji Rynku Rolnego ocenia, że na skutek małej podaży wieprzowiny na rynku krajowym oraz wysokiego kursu euro, ceny skupu żywca w Polsce w całym 2009 r. będą wyższe niż w 2008 r.

Uwzględniając sezonowe wahania podaży Zespół Ekspertów prognozuje, że przeciętne ceny skupu trzody chlewnej do końca 2009 r. mogą kształtować się następująco:

- we wrześniu 2009 r. na poziomie 5,10 – 5,40 zł/kg;
- w grudniu 2009 r. na poziomie 4,70 – 5,00 zł/kg.

Biorąc pod uwagę te przewidywania, jak również prognozy ekspertów jeśli chodzi o ceny zbóż, relacja cen skupu trzody chlewnej do targowiskowych cen żyta może kształtować się:

- we wrześniu 2009 r. w granicach od 1:13,1 do 1:14,6;
- w grudniu 2009 r. w granicach od 1:11,5 do 1:13,2.

Na tle Unii Europejskiej

W okresie 22 - 28.06. br. średnia cena referencyjna (mps, kl. E) dla UE-27 wyniosła 154,35 EUR/100 kg i była o 2,5% wyższa niż tydzień wcześniej.

W tym samym czasie cena w Polsce ukształtowała się na poziomie 156,81 EUR/100 kg (mps, kl. E i S) i była o 1,6% wyższa od średniej dla UE-27.

W okresie 22 - 28.06. br. mniej niż w Polsce płacono za wieprzowinę w 11 krajach członkowskich UE-27, m.in. we Francji (144,00 EUR/100 kg), Irlandii (143,58 EUR/100 kg), Szwecji (134,16 EUR/100 kg), Belgii (145,20 EUR/100 kg), Holandii (144,53 EUR/100 kg), Danii (133,38 EUR/100 kg).

Nieco wyższa niż w Polsce była cena wieprzowiny w Niemczech, gdzie wyniosła 159,95 EUR/100 kg.

SYTUACJA NA RYNKU MIĘSA DROBIOWEGO

Produkcja mięsa drobiowego

Znaczenie produkcji mięsa drobiowego na polskim rynku rośnie dynamicznie od wielu lat. W latach 1995-2005 produkcja mięsa drobiowego wzrosła ponad 4-krotnie, osiągając w 2005 r. poziom ponad 1 017 tys. ton w wadze poubojowej. W latach 2006 i 2007 wzrostowy trend został utrzymany – produkcja wyniosła odpowiednio 1 037 tys. ton i 1 115 tys. ton.

W 2008 r. w zakładach drobiarskich, zatrudniających powyżej 50 pracowników, produkcja mięsa drobiowego wyniosła **1 195 tys. ton**, tj. o 6% więcej niż przed rokiem.

W kwietniu 2009 r. produkcja mięsa drobiowego wyniosła 99 tys. ton, podczas gdy w styczniu 2008 r. wynosiła 105 tys. ton. Wyniki pierwszych 4 miesięcy 2009 r. pokazują 6% spadek w stosunku do produkcji wytworzonej w tym samym okresie roku ubiegłego.

Refundacje wywozowe w sektorze mięsa drobiowego

W ramach wspólnej polityki wobec sektora mięsa drobiowego realizowane są obecnie, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 339/2009 z dnia 23 kwietnia 2009 r. *ustanawiającym refundacje wywozowe w sektorze mięsa drobiowego*, refundacje do wywozu następujących produktów:

- piskląt jednodniowych (CN 0105) - stawki od 0,24 do 0,47 EUR/100 szt.;
- kurcząt mrożonych (CN 0207) wywożonych do krajów Bliskiego Wschodu i Wspólnoty Niepodległych Państw - stawka 40 EUR/100 kg.

Stawki refundacji wywozowych obowiązują od dnia opublikowania rozporządzenia Komisji Europejskiej w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, tj. od dnia 24 kwietnia 2009 r.

Sytuacja cenowa

Ceny skupu drobiu

W okresie 22 - 28.06. br. **cena skupu kurcząt** wyniosła **3,76 zł/kg** i była o 0,2% wyższa niż w poprzednim tygodniu. W stosunku do analogicznego tygodnia 2008 r. cena skupu kurcząt w 26 tygodniu 2009 r. była wyższa o ponad 14%.

Ceny sprzedaży mięsa drobiowego

Po utrzymującym się przez kilka tygodni stałym wzroście cen sprzedaży mięsa drobiowego, w okresie 22 - 28.06. br. odnotowano niewielki spadek cen. Aktualna cena sprzedaży tuszki z kurcząt to 6,14 zł/kg. Cena ta jest niższa o 1,8% niż tydzień temu oraz o 16,3% wyższa niż w analogicznym tygodniu 2008 r.

Ceny w Polsce na tle cen w UE

Komisja Europejska jako element porównawczy na rynku Wspólnoty przyjęła cenę sprzedaży tuszki kurczaka 65%. W okresie 15-21.06. br. średnia cena tuszki kurczaka w Polsce wyniosła 138,23 EUR/100 kg (624,97 zł/100 kg). W porównaniu do notowania sprzed miesiąca (18-24.05.2009 r.), cena sprzedaży tuszki wzrosła o 6,6%.

W okresie 15-21.06. br. średnia cena tuszki dla UE-27 ukształtowała się na poziomie 175,17 EUR/100 kg, i w porównaniu do okresu sprzed miesiąca nie uległa istotnej zmianie.

SYTUACJA NA RYNKU OWOCÓW I WARZYW

Rynki owoców

Na bieżącym etapie wciąż jesteśmy przed sezonem zbiorów większości istotnych z gospodarczego punktu widzenia gatunków owoców.

Wyjątek stanowią **truskawki**, w przypadku których sezon zbiorów i podaży dobiega końca. Ze względu na przewidywany przed zbiorami urodzaj truskawek, ceny oferowane za te producentom przez przetwórców były stosunkowo niskie i wynosiły ok. 0,8 zł/kg w przypadku owoców kierowanych do przetwórstwa na sok oraz ok. 1,5 zł/kg za odszypułkowane owoce do mrożenia. Tak niskie ceny wynikały także z trudnej sytuacji na rynku przetworów truskawkowych. Przed sezonem zbiorów truskawek przetwórcy nadal dysponowali zapasami przetworów.

Ulewne deszcze, już w czasie zbiorów truskawek, spowodowały jednak spadek w prognoz produkcji. Według ostatnich prognoz w bieżącym sezonie produkcja truskawek wyniesie 185 tys. ton.

W przypadku pozostałych istotnych z gospodarczego punktu widzenia owoców, tj. jabłka, wiśnie, czarne porzeczki oraz maliny zbiory będą kształtowały się na względnie średnim poziomie. Wg stanu na obecną chwilę prognozuje się, że zbiory **jabłek** wyniosą ok. 2 300 tys. ton, **wiśni** – 170 tys. ton, **czarnych porzeczek** - 120 tys. ton, a **malin** - 82 tys. ton.

Na bieżącym etapie trudno jest przewidzieć poziom cen, jakie będą funkcjonowały na rynkach ww. owoców. Zważywszy jednak na fakt, iż ww. owoce w większości kierowane są do przetwórstwa, średnia cena będzie uzależniona od cen oferowanych przez przetwórców. W rezultacie, podobnie jak w przypadku truskawek, ceny te będą w dużej mierze uzależnione od sytuacji na rynkach przetworów uzyskanych z tych produktów. Należy jednak podkreślić, że w odróżnieniu od truskawek mrożonych oraz koncentratu soku truskawkowego, w Polsce nie ma znacznych zapasów przetworów wiśni, czarnych porzeczek lub malin, co pozwala stwierdzić, że nie mamy do czynienia ze spadkiem popytu na te produkty ze strony odbiorców zagranicznych.

Tab. 2 Ceny płacone producentom za owoce w zł/kg

Wyszczególnienie	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09
Na rynku owoców świeżych						
Truskawki deserowe (bez osłon)	3,30	2,35	1,19	1,74	3,10	3,00

Truskawki deserowe (spod osłon)	6,00	4,50	3,90	4,50	4,00	4,50
Do przetwórstwa						
Wiśnie do tłoczenia	1,40	0,65	1,45	0,90	1,75	0,70
Wiśnie do mrożenia	1,90	1,00	2,40	1,35	1,80	0,85
Truskawki odszypułkowane do mrożenia	4,20	1,70	1,15	1,90	3,40	2,80
Truskawki z szypułką do schłodzenia	2,70	1,10	0,60	1,20	2,20	1,60
Porzeczki czarne do mrożenia	1,20	0,35	0,65	0,65	3,75	1,80
Porzeczki czerwone do mrożenia	2,80	1,00	0,75	1,00	1,80	1,20
Agrest	3,40	3,00	0,75	0,85	2,00	2,00
Maliny do mrożenia	2,90	1,60	2,15	2,35	4,10	3,70
Aronia do mrożenia	0,45	0,40	0,60	0,60	2,50	0,70

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB;

Rynki warzyw

Wg. prognoz ekspertów zbiory warzyw ogółem w roku 2009 będą niższe niż w ubiegłym. Wynika to w szczególności z faktu, iż oferowane przez przetwórców w roku 2008 ceny za surowiec były niskie. **Spadek zbiorów** przewiduje się w przypadku **kapusty, cebuli oraz kalafiorów**. Produkcja pomidorów utrzyma się na poziomie zbliżonym do ubiegłorocznego. Względem roku 2008 **wzrośnie** natomiast **produkcja marchwi, ogórków i buraków ćwikłowych**. Należy zaznaczyć, że załamała się produkcja czosnku, co związane jest w szczególności z coraz większą podażą na rynku wspólnotowym czosnku importowanego z Chin.

Niższe względem ubiegłorocznych ceny mogą być oferowane w przypadku cebuli, której zapasy nadal zalegają w innych krajach produkujących to warzywo (Holandia, Rosja, Ukraina). Inne problemy, jakie występują na tych rynkach to wzrost kosztów produkcji oraz przechowywania, a także brak na rynku zarejestrowanych środków ochrony roślin.

Ceny płacone producentom w Polsce za warzywa gruntowe i pieczarki (w zł/kg)

Wyszczególnienie	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09
Na rynek produktów świeżych^{1/}					
Kapusta biała	0,34	0,60	0,44	0,85	0,30
Cebula	0,43	0,59	1,18	0,80	0,65
Marchew	0,55	0,72	0,75	0,85	0,90
Buraki	0,43	0,60	0,54	0,70	0,55
Pory	1,44	2,37	2,00	2,35	2,30
Pietruszka	1,63	2,55	2,30	2,80	2,25
Selery	1,28	1,94	1,80	1,50	1,65
Pomidory gruntowe	1,20	1,45	0,94	1,23	1,09
Ogórki gruntowe do konserwowania	1,52	1,10	1,11	1,41	1,72
Papryka czerwona	2,94	2,30	2,71	3,00	2,92
Fasola szparagowa	2,13	2,08	2,46	2,17	2,85
Pieczarki	4,39	4,35	4,56	4,90	4,85
Do przetwórstwa^{2/}					
Fasola szparagowa zielona	0,71	0,71	0,92	0,69	0,68
Ogórki do kwaszenia	0,80	0,68	0,66	0,72	0,70
Ogórki do konserwowania	1,45	0,89	1,04	1,09	1,60
Pomidory do tłoczenia	0,25 ³	0,24 ³	0,23 ³	0,20 ³	0,36
Pomidory do mrożenia	0,51	0,47	0,47	0,51	0,51

Cebula obierana	0,48	0,67	1,39	0,83	0,75
Marchew	0,20	0,33	0,31	0,30	0,35
Buraki ćwikłowe	0,24	0,24	0,25	0,25	0,30
Groszek zielony	0,65	0,72	0,73	0,81	0,75
Kapusta biała	0,29	0,54	0,30	0,47	0,30
Kalafiory różyczkowe	0,75	0,94	0,94	0,96	0,92
Brokuły różyczkowe	1,01	1,42	1,35	1,22	1,39

1/ notowania w spółdzielniach ogrodniczych; 2/ notowania w zakładach przetwórczych;
3/ cena bez dopłat z budżetu UE.

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Wsparcie dostępne dla producentów owoców i warzyw.

a) Przejściowa płatność z tytułu owoców miękkich

Do 31 grudnia 2011 r. przyznawana jest przejściowa pomoc obszarowa producentom truskawek oraz malin, które dostarczane są do przetworzenia. Jest ona przyznawana jedynie w odniesieniu do obszarów, których produkcja objęta jest umową z zatwierdzonymi skupującymi i przetwórcami owoców miękkich (zgodnie z listą ogłoszoną w Dz.U. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 marca 2009 r., Nr 3 poz. 43). Rolnicy mogą otrzymywać maksymalnie 400 EUR do 1 hektara uprawy malin i truskawek z czego 230 EUR pochodzi z budżetu UE, natomiast 170 EUR z budżetu krajowego. Płatność może być wypłacana jedynie w odniesieniu do maksymalnych krajowych powierzchni gwarantowanych, które dla Polski ustanowiono w wysokości 48 000 ha.

W 2008 r. koperta finansowa wynosiła 65 216,640 tys. PLN. Wykorzystana powierzchnia referencyjna to 34 087,90 ha, co stanowi 71,02% krajowej powierzchni gwarantowanej. Do dnia 2 czerwca 2009 r. wypłacono producentom z tytułu dopłat do owoców miękkich 41 980 tys. PLN.

b) Pomoc w ramach grup i organizacji producentów owoców i warzyw

Producenci owoców i warzyw mogą pośrednio korzystać ze wsparcia w ramach wspólnej organizacji rynków rolnych w sektorze owoców i warzyw. Wymaga podkreślenia faktu, iż rolą podmiotu posiadającego status grupy producentów jest docelowo koncentrowanie odpowiedniego wolumenu produkcji, tak, aby mógł dysponować skalą podaży, odpowiadającą coraz bardziej skoncentrowanemu popytowi. Jednocześnie podmioty te, już jako organizacje producentów, mają być marketingowo sprawnymi, konkurencyjnymi i ekonomicznie efektywnymi, przedsiębiorstwami.

Wsparcie dla wstępnie uznanych grup producentów owoców i warzyw

Są dwa rodzaje pomocy dostępne dla grup producentów:

- wsparcie na założenie i funkcjonowanie grupy producentów, które wynosi odpowiednio: 10%, 10%, 8%, 6%, 4% rocznej wartości produkcji sprzedanej przez grupę, w kolejnych latach realizacji planu dochodzenia do uznania z zachowaniem limitu 100 000 € rocznie (stawka tego wsparcia jest zredukowana o 50%, dla wsparcia kalkulowanego od wartości produkcji sprzedanej, o którą przekroczone równowartość 1 000 000 €);
- wsparcie na pokrycie części kwalifikowanych kosztów inwestycji (od 55 do 75%) realizowanych w ramach planów dochodzenia do uznania. W Polsce wsparcie to określono na najwyższym dopuszczalnym prawodawstwem wspólnotowym poziomie tj. 75%. Zgodnie ze stosownymi przepisami krajowymi inwestycje realizowane z udziałem tego wsparcia to m.in. budynki i budowle oraz maszyny i urządzenia służące do magazynowania, sortowania, mycia, przygotowania do sprzedaży (np. pakowania), a także transportu owoców i warzyw.

Po zakończeniu realizacji planu dochodzenia do uznania grupa producentów musi przekształcić się w organizację producentów. W przeciwnym wypadku wiąże się to z koniecznością zwrotu 100% uzyskanego przez grupę wsparcia.

Wsparcie dla uznanych organizacji producentów owoców i warzyw

Organizacje producentów mają zgodnie z założeniami wspólnej organizacji rynku owoców i warzyw stać się docelowo podstawowym filarem funkcjonowania rynku owoców i warzyw. Podmioty te zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami wspólnotowymi, muszą zapewniać realizację szeregu celów na rzecz swoich członków, m.in. działać w ich imieniu i na ich rzecz, zwłaszcza z punktu widzenia ich ekonomicznego interesu. Ponadto podmioty te muszą zapewniać swoim członkom środki techniczne niezbędne do zbioru, magazynowania,

pakowania oraz sprzedaży ich produktów, a także wsparcie techniczne w zakresie środowiskowych praktyk uprawy.

Pomoc przyznawana tym podmiotom, jeśli realizują one program operacyjny, może wynosić 4,1% wartości produkcji sprzedanej przez daną organizację producentów. Pułap ten może zostać zwiększony do 4,6%, jeśli organizacja realizuje środki zarządzania kryzysowego. Wsparcie to jest ograniczone do:

- 60% założonego przez organizację funduszu operacyjnego;
- 50% faktycznie poniesionych w ramach programu operacyjnego kosztów.

Informacja w sprawie ochrony rynku owoców miękkich.

17 kwietnia 2007 r. zostało opublikowane rozporządzenie Rady (WE) nr 407/2007 z 16 kwietnia 2007 *nakładające ostateczne cło antydumpingowe i zwalniające cło tymczasowe nałożone na przywóz niektórych rodzajów mrożonych truskawek pochodzących z Chińskiej Republiki Ludowej (truskawek niegotowanych lub gotowanych na parze lub w wodzie, mrożonych, z dodatkiem lub bez dodatku cukru lub innego środka słodzącego) w formie minimalnej ceny importowej.*

Wysokość minimalnej ceny importowej została określona na różnym poziomie w zależności od przewidzianej klasyfikacji taryfowej:

CN 0811 10 11 - w wys. 496,8 Euro/tonę

CN 0811 10 19 – w wys. 566,3 Euro/tonę

CN 0811 10 90 – w wys. 598 Euro/tonę.

Do w/w kwoty jest doliczane cło taryfowe dla:

CN 0811 10 11 - w wys. 20,8% + 8,40 Euro/100kg

CN 0811 10 19 – w wys. 20,8%

CN 0811 10 90 – w wys. 14,4%.

Cła antydumpingowe obowiązują przez 5 lat.

Program „Owoce w szkole”

Z dniem 16 stycznia 2009 r. weszło w życie rozporządzenie Rady (WE) nr 13/2009 *zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1290/2005 w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej i (WE) nr 1234/2007 ustanawiające wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych („rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku”)* w celu ustanowienia programu „Owoce w szkole”. Rozporządzenie to ustanawia ramy polityczne oraz finansowe dla inicjatyw państw członkowskich mających na celu trwałe zwiększenie udziału owoców i warzyw w żywieniu dzieci w wieku, w którym kształtują się ich nawyki żywieniowe. Tym samym rozporządzenie to wprowadza do przepisów rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 uregulowania umożliwiające uruchomienie przez kraje członkowskie systemu „Owoce w szkole” polegający na dostarczaniu owoców oraz warzyw dzieciom w jednostkach edukacyjnych.

Polska podjęła decyzję o wdrożeniu programu „Owoce w szkole” począwszy od roku szkolnego 2009/2010. W związku z taką decyzją oraz zobowiązaniem nałożonym na kraje członkowskie, które zamierzają wdrożyć system „Owoce w szkole” na podstawie przepisów art. 103ga znowelizowanego rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007, oraz decyzja o realizacji programu „Owoce w szkole” w Polsce 2009/2010 przygotowano *Strategię Krajową wdrożenia w Rzeczypospolitej Polskiej programu „Owoce w szkole” w roku szkolnym 2009/2010*. W dokumencie tym zawarte zostały cele, jakie przyjęto przy konstruowaniu założeń do programu, środki, za pomocą, których ww. cele powinny zostać osiągnięte oraz

ogólne założenia dotyczące sposobu wdrożenia programu, w szczególności te, które wynikają z przepisów art. 16 ust. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 288/2009.

Strategia, o której mowa została przygotowana przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi we współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej, Ministerstwem Zdrowia oraz Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej. Wśród najistotniejszych zagadnień określonych w Strategii zamieszczono tj.: jego budżet programu, grupę docelową, produkty kwalifikujące się do dystrybucji oraz jego komponenty.

Celem Programu „Owoce w szkole”, jest skuteczne przeciwdziałanie następującym problemom:

- wzrastającemu udziałowi osób z nadwagą i otyłych wśród dzieci i młodzieży w wieku szkolnym,
- wzrostowi zachorowań na choroby cywilizacyjne spowodowanemu nieodpowiednią dietą, wynikającą m.in. z braku ukształtowania w młodym wieku zdrowych nawyków żywieniowych,
- spadkowi konsumpcji owoców i warzyw w Polsce, pozostającej i tak na bardzo niskim poziomie w porównaniu do średniej wspólnotowej.

Powyższy cel powinien zostać osiągnięty poprzez:

- trwałe ukształtowanie wśród dzieci nawyków żywieniowych, polegających na regularnym spożywaniu owoców i warzyw, poprzez zwiększenie udziału tych produktów w ich codziennej diecie,
  - podniesienie świadomości społecznej w tym w szczególności dzieci, w zakresie zdrowego odżywiania,
- Budżet Programu dla Polski określono w kwocie 12 297 064 EUR (w tym z budżetu UE: 9 222 798 EUR, a krajowego: 3 074 266 EUR).
  - Wielkość grupy docelowej wynosi 1 076 881 dzieci (uczniowie szkół podstawowych w klasach I-III, liczbę tę oszacowało Ministerstwo Edukacji Narodowej).
  - Produkty kwalifikujące się do dystrybucji: jabłka, gruszki, marchew, rzodkiewka, papryka słodka, ogórki, soki owocowe, soki warzywne oraz soki owocowo-warzywne.

Program będzie wdrażany w ramach następujących komponentów:

- 1) system zakupu, dystrybucji i przekazywania owoców i warzyw dzieciom;
- 2) system działań towarzyszących;
- 3) system monitoringu;
- 4) system komunikacji i promocji programu.

Obecnie w Ministerstwie Rolnictwa trwają prace legislacyjne nad projektem rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadań związanych z wdrożeniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej programu „Owoce w szkole” w roku szkolnym 2009/2010, które będzie zawierało przepisy szczegółowe implementujące zasady funkcjonowania programu w tym okresie. W ramach projektowanego rozporządzenia uregulowany zostanie sposób wykonywania przez Agencję zadań związanych z systemem zakupu, dystrybucji i przekazywania owoców i warzyw dzieciom, systemem monitoringu oraz systemem komunikacji i promocji programu.

System działań towarzyszących zostanie uregulowany stosownymi przepisami przygotowanymi w resorcie edukacji narodowej.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

Do dnia 26 czerwca 2009 r. przeprowadzono nabory wniosków w 16 działaniach ze wszystkich osi priorytetowych, jak również w ramach „*Pomocy technicznej*”.

Aktualnie prowadzone są nabory wniosków w następujących działaniach: „*Ułatwianie startu młodym rolnikom*”, „*Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów*”, „*Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa*”, „*Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności*”, „*Grupy producentów rolnych*”, „*Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne*”, „*Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej*”, „*Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej*” oraz w ramach „*Pomocy technicznej*”.

PROW 2007-2013 – nabory w 2009 r.

1. „*Ułatwianie startu młodym rolnikom*” – złożono 637 wniosków, wydano 182 decyzje przyznające pomoc
2. „*Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów*” – złożono 2 834 wnioski
3. „*Modernizacja gospodarstw rolnych*” – złożono 24 857 wniosków, podpisywane są pierwsze umowy z wnioskodawcami, do dnia 26 czerwca 2009 r. podpisano 17 umów
4. „*Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej*”- złożono 451 wniosków
5. „*Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa*” – złożono 84 wnioski
6. „*Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności*” – złożono 3 918 wniosków
7. „*Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych*”

obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania” – złożono 746 446 wniosków

8. „*Program rolnośrodowiskowy*” – złożono 16 753 wnioski
9. „*Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne*” – złożono 345 wniosków
10. „*Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej*” – złożono 2 406 wniosków
11. „*Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw*” – złożono 4 982 wnioski
12. „*Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej*” – złożono 883 wnioski
13. „*Odnowa i rozwój wsi*” – złożono 2 870 wniosków

Według danych na dzień **26 czerwca 2009 roku**, od początku realizacji Programu dokonane zostały płatności dla ponad **1 mln** beneficjentów, na kwotę przekraczającą **8 mld zł**, w tym ponad **6 mld zł** pochodzi ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Powyższe kwoty stanowią ponad **12%** całej alokacji przeznaczanej na realizację PROW 2007 - 2013. Najwięcej płatności zrealizowano w ramach działania „*Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)*” (ok. **30%** wszystkich zrealizowanych płatności), „*Renty strukturalne*” (prawie **22%** wszystkich zrealizowanych płatności) oraz „*Program rolnośrodowiskowy*” (ok. **20%** wszystkich zrealizowanych płatności).

Informacja o stanie realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013 wg stanu na dzień 26 czerwca 2009 r.

Nazwa działania	Terminy naboru wniosków	Limit środków ogółem	wskaz UE	Złożone wnioski		Zawarte umowy / decyzje		Wydatki (z)		Wykorzystanie płatności		
				liczba	wynioskowana kwota (z)	liczba umów / decyzji	kwota umów / decyzji (z)	Opolem	Opolem	liczba płatności	wypłacona kwota (z)	Opolem
04 - Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego		28 211 802 003,36	21 183 892 102,64	76 008	9 893 281 762,82	7 197 945 977,13	33 086	2 196 997 368,60	1 647 746 026,46	3 860 782 347,90	2 695 579 970,32	
Ułatwianie startu młodym rolnikom - 2008	03.03.2008 r. - 31.12.2008 r. od 25.03.2009 r.	1 720 006 460,00	1 290 678 845,00	7 140	357 000 000,00	287 750 000,00	5 328	266 400 000,00	199 800 000,00	1 409 738	3 791	11,01%
Ułatwianie startu młodym rolnikom - 2009				6 503	325 150 000,00	243 862 500,00	5 146	257 300 000,00	192 975 000,00			
Ułatwianie startu młodym rolnikom - 2009				637	31 850 000,00	23 887 500,00	182	9 100 000,00	6 825 000,00			
Remonty strukturalne - 2007	25.06.2007 r. - 20.08.2007 r.	7 878 641 400,00	5 008 981 050,00	17 063	15 962 235,45	11 570 181,27	13 634	15 370 181,27	11 527 635,95	1 137 807	1 769 883 077,13	1 349 904 881,61
Remonty strukturalne - 2008	30.06.2008 r. - 08.07.2008 r.	8 884	7 842 697,33	8 884	7 842 697,33	6 880	6 880	7 525 804,73	5 644 353,55	162 479	172 125 236,05	129 083 607,21
Remonty strukturalne - 2009				8 178	8 119 239,12	6 889 428,58	6 954	7 844 376,54	5 983 282,41			
Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy basów	od 15.04.2009 r.	1 534 400 000,00	1 150 800 000,00	2 834	11 012 540,00	8 259 411,75	108	107 655 312,95	80 966 484,71	975 428	1 627 757 841,08	1 220 811 274,40
Modernizacja gospodarstw rolnych	09.11.2007 r. - 13.12.2007 r.	7 425 078 609,53	5 568 808 957,15	43 229	6 157 531 870,52	4 618 148 902,89	13 755	1 795 662 960,86	1 316 972 213,15	5 602	569 375 668,70	427 031 747,21
Modernizacja gospodarstw rolnych - 2008	21.04.2008 r. - 28.04.2008 r.			24 857	3 818 697 781,47	2 859 470 836,10	17	1 763 396 317,96	1 315 048 739,47			
Modernizacja gospodarstw rolnych - 2009				18 372	2 344 994 089,05	1 758 678 066,78	13 738	1 763 396 317,96	1 315 048 739,47			
Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej		4 573 356 333,86	3 430 017 250,39	1 269	2 637 266 733,58	1 977 050 050,18	108	107 655 312,95	80 966 484,71			
Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej - 2008	23.04.2008 r. - 09.05.2008 r.			818	1 631 536 714,11	1 223 652 535,56	108	107 655 312,95	80 966 484,71			
Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej - 2009	15.04.2009 r. - 21.04.2009 r.			451	1 005 730 019,47	754 297 514,60						
Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa	terminy naboru wniosków w zależności od województw	2 630 400 000,00	1 972 800 000,00	84	343 396 645,31	258 024 639,00						
Operacje z zakresu schematu II				17	67 309 722,61	50 264 641,00						
Operacje z zakresu schematu II				67	276 086 922,70	208 759 988,00						
Uczestnictwo rolników w systemach jakości i zwyczajności	od 15.04.2009 r.	360 150 000,00	270 112 500,00	3 918	20 700 000,00	15 255 067,50						
Wspieranie gospodarstw niskoletniowych - zobowiązania z lat 2004-2006		1 584 660 000,00	1 188 495 000,00	269	52 421 639,06	39 316 229,22	261	51 308 923,52	39 481 692,64	262 218	1 260 795 452,59	945 596 230,13
Wspieranie gospodarstw niskoletniowych - zobowiązania z lat 2007-2013	od 16.07.2007 r.	504 210 000,00	378 157 500,00	269	52 421 639,06	39 316 229,22	261	51 308 923,52	39 481 692,64	220	41 178 149,48	30 863 611,37
Wspieranie gospodarstw niskoletniowych - zobowiązania z lat 2004-2006				269	52 421 639,06	39 316 229,22	261	51 308 923,52	39 481 692,64	95	17 518 883,89	13 139 162,56
Wspieranie gospodarstw niskoletniowych - zobowiązania z lat 2007-2013				269	52 421 639,06	39 316 229,22	261	51 308 923,52	39 481 692,64	125	23 659 265,59	17 744 448,81
05 - Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich		19 869 714 474,28	15 675 771 579,42	2 302 177	476 506 959,80	381 626 876,64	1 504 438	2 945 125 693,84	2 356 100 715,07	1 761 750	4 323 547 979,32	3 458 832 796,07
Wspieranie gospodarstwa na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania - 2007	15.03.2007 r. - 11.06.2007 r.			756 336			737 182	1 343 945 403,02	1 075 156 322,42			
Wspieranie gospodarstwa na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania - 2008	15.03.2008 r. - 09.06.2008 r.	8 819 173 125,00	7 055 338 500,00	755 658			743 391	1 357 771 007,64	1 066 216 806,11	1 534 667	2 701 311 803,63	2 161 043 770,17
Wspieranie gospodarstwa na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania - 2009	16.03.2009 r. - 09.06.2009 r.			746 446								
Program rolnośrodowiskowy		8 266 955 625,00	6 637 564 500,00	38 457	356 444 736,10	285 155 768,86	20 540	168 414 154,03	134 731 323,22	208 585	1 512 327 011,01	1 209 861 676,39
Program rolnośrodowiskowy - 2008	15.03.2008 r. - 15.05.2008 r.			21 704	183 159 223,02	146 526 578,42	20 540	168 414 154,03	134 731 323,22	37 172	167 099 099,03	133 670 275,64
Program rolnośrodowiskowy - 2009 (rowe wnioski)	15.03.2009 r. - 08.06.2009 r.			16 753	173 286 513,08	138 629 210,47				171 413	1 345 227 911,08	1 076 192 400,75
Program rolnośrodowiskowy - zobowiązania za okres 2004-2006												
Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne - 2007		2 353 565 724,26	1 882 868 579,42	5 276	120 482 233,70	96 369 786,96	3 325	74 605 329,15	59 096 263,32	8 498	109 909 164,68	87 927 352,11
Zalesianie gruntów rolnych - 2007	01.08.2007 r. - 01.10.2007 r.			2 665	70 545 817,69	56 436 734,15	2 030	51 729 621,25	41 402 097,00			
Zalesianie gruntów rolnych - 2008	01.08.2008 r. - 30.09.2008 r.			2 248	42 190 477,34	33 752 381,87	1 205	23 242 707,90	18 594 166,32			
Schemat I - Zalesianie gruntów rolnych - 2008				1 838	38 106 699,69	30 485 351,75	1 055	21 076 454,20	16 861 163,36			
Schemat II - Zalesianie gruntów innych niż rolne - 2008				410	4 083 787,65	3 267 030,12	240	2 166 253,70	1 733 002,96			
Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne - 2009	01.06.2009 r. - 31.07.2009 r.			345	7 725 838,67	6 180 670,94				2 440	50 161 502,20	47 320 201,76
Schemat I - Zalesianie gruntów rolnych - 2009				294	7 263 693,07	5 810 954,46						
Schemat II - Zalesianie gruntów innych niż rolne - 2009				51	462 145,60	369 716,48						
06 - Zakończyciel na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej		14 869 892 008,42	11 227 464 006,32	15 192	6 221 409 739,57	3 979 623 286,46	1 640	139 216 010,40	104 412 007,89	1 521	13 014 276,50	9 760 707,31
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej - 2008	05.06.2008 r. - 07.11.2008 r.	1 447 048 423,14	1 085 286 317,36	6 457	535 550 021,29	401 662 515,06	1 640	139 216 010,40	104 412 007,89	152	13 014 276,50	9 760 707,31
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej - 2009	05.06.2009 r. - 19.05.2009 r.			4 051	338 345 413,15	253 759 059,86	1 579	133 807 447,00	100 355 585,25			
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej - 2009	05.05.2009 r. - 19.05.2009 r.			2 406	197 204 608,14	147 803 486,10	61	5 408 583,50	4 056 422,84			
Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	terminy naboru wniosków w zależności od województw	4 487 390 502,40	3 365 542 876,80	4 952	829 617 492,47	622 213 119,35						
Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej	terminy naboru wniosków w zależności od województw	6 450 794 962,88	4 838 085 772,16	883	3 015 154 184,31	1 843 913 807,37						
Odnowa i rozwój wsi	terminy naboru wniosków w zależności od województw	2 564 718 720,00	1 938 539 040,00	2 870	1 941 088 024,50	1 103 133 843,80						
06.4 LEADER	terminy naboru wniosków w zależności od województw	547 428 000,00	437 942 400,00	344	84 717 501,42	67 774 001,13						
Funkcjonowanie lokalnej grupy działania ¹⁾	od 11.05.2009 r.	900 159 800,00	720 119 925,00	47	14 284 660,67	10 721 220,60						
Pomoc Techniczna		67 313 678 438,09	61 631 239 363,28	2 393 566	16 892 620 927,28	11 628 850 051,08	1 539 164	3 281 339 272,94	4 108 260 749,42	3 161 640	8 197 244 603,72	6 354 172 476,30
RAZEM¹⁾												

1. Zaczernione pola nie są wypełniane ze względu na specyfikę działań
2. Prezentowane kwoty przedstawiają prognozowane wysokości mieszanych wniosków i tytuły przyznawane oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 pierwszy wniosek o przyznanie pomocy w ramach ww. działania składa się wraz z wnioskiem o wybór LGD do realizacji LSR. Wnioski te będą rozpatrywane dopiero po dokonaniu wyboru LGD do realizacji LSR oraz po uruchomieniu działania.
3. Zgodnie z § 5 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 maja 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 pierwszy wniosek o przyznanie pomocy w ramach ww. działania składa się wraz z wnioskiem o wybór LGD do realizacji LSR. Wnioski te będą rozpatrywane dopiero po dokonaniu wyboru LGD do realizacji LSR oraz po uruchomieniu działania.
4. Kwota podana w pozycji limit środków RAZEM odnosi się do wszystkich działań wdrażanych w ramach PROW 2007 - 2013

HANDEL ZAGRANICZNY ARTYKUŁAMI ROLNO-SPOŻYWCZYMI W OKRESIE I - IV 2009 R.

W okresie I-IV 2009 roku dodatnie **saldo** w handlu artykułami rolno-spożywczymi osiągnęło poziom plus **662 mln EUR** i było o 32% wyższe niż w analogicznym okresie 2008 roku.

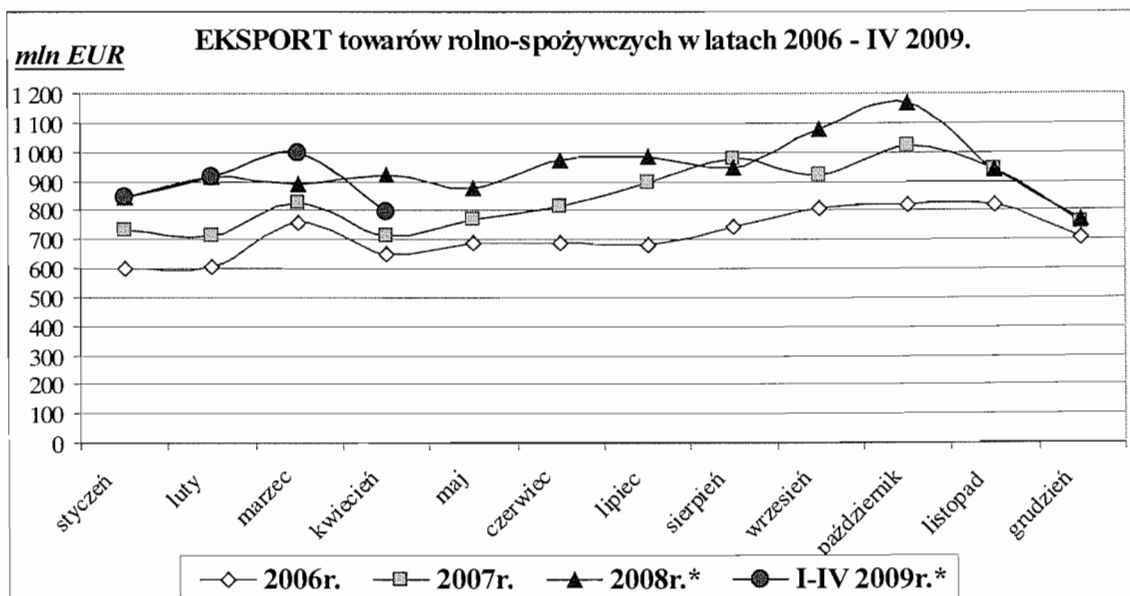
Eksport artykułów rolno-spożywczych

W okresie I-IV 2009 roku wartość zagranicznej sprzedaży polskich artykułów rolno-spożywczych wyniosła ogółem **3 553 mln EUR** i była o 0,6% niższa niż w analogicznym okresie 2008 roku, wyrażona w złotych wzrosła o 22,1% i wynosiła 15 676 mln złotych.

Wartość sprzedaży do krajów Unii Europejskiej (UE-27) spadła o 3,7% i wyniosła 2 794 mln EUR. W strukturze eksportu rolno-spożywczego wywóz do UE-27 spadł z 81,1% w okresie I-IV 2008 do 78,6% w analogicznym okresie bieżącego roku.

W okresie I-IV br. najczęściej, bo około 22,4% polskich artykułów rolno-spożywczych o wartości około 795 mln EUR, sprzedano do Niemiec i w porównaniu z ubiegłym rokiem był to spadek o 4,4%. Drugą pozycję utrzymała Wielka Brytania z udziałem w eksporcie na poziomie 6,5%. Kolejne miejsca wśród dominujących odbiorców zajęły Republika Czeska, Niderlandy, Włochy i Francja. Federacja Rosyjska z 5,4% udziałem w eksporcie, zajmowała siódmą pozycję tuż za Francją.

W analizowanym okresie br., pod względem wartości dominował eksport następujących towarów: papierosów, mięsa wołowego, czekolady, wyrobów piekarniczych i cukierniczych (herbatniki, wafle, itp.) mięsa drobiowego, jabłek świeżych, serów, syropów cukrowych, pszenicy, owoców mrożonych, soku jabłkowego, mięsa wieprzowego oraz przetworzonego i konserwowanego mięsa. Wymienione towary stanowiły około 50% całego eksportu rolno-spożywczego.

* - dane tymczasowe

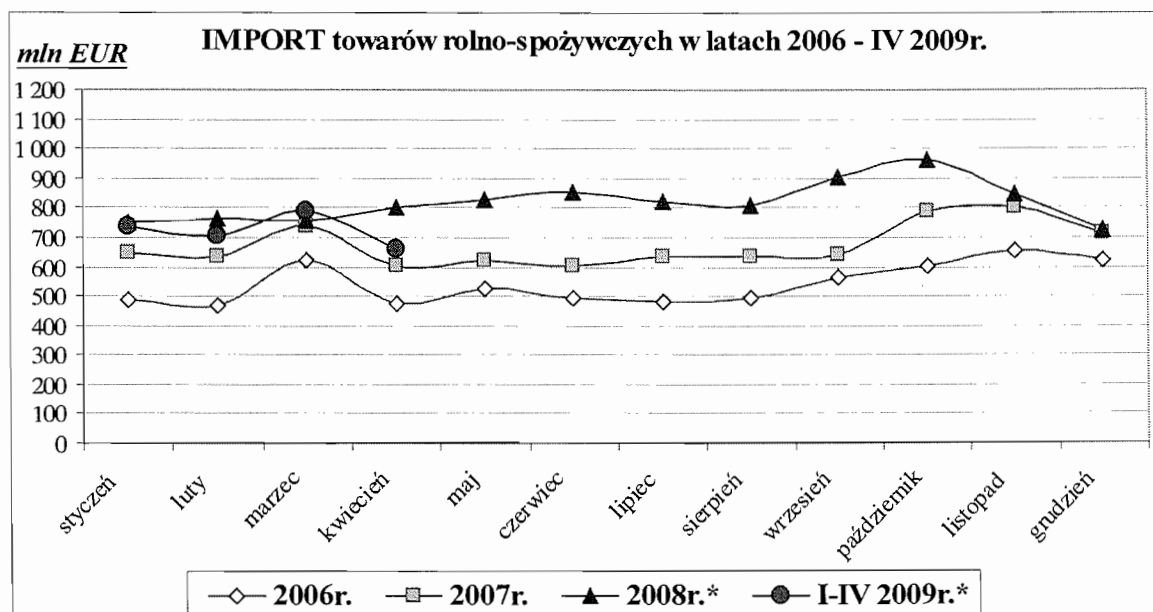
Import artykułów rolno-spożywczych

W okresie I-IV 2009 r. sprowadzone zostały do Polski artykuły rolno-spożywcze na ogólną kwotę **2 891 mln EUR** co oznaczało w porównaniu do analogicznego okresu ubiegłego roku spadek wartości importu o 5,9%. Dla porównania, wartość importu wyrażona w złotych wzrosła o 15,4% i wynosiła 12 733 mln złotych.

W ramach UE-27 sprowadziliśmy towary na kwotę 2 052 mln EUR i był to spadek w stosunku do poprzedniego roku o 3,0%. Udział przywozu z krajów UE stanowił 71% ogólnej wartości importu (przed rokiem niewiele ponad 68%).

Artykuły rolno-spożywcze, które importowano do Polski w około 22% pochodziły z Niemiec, w 8,5% z Niderlandów a w 7,4% z Hiszpanii. Ponadto znaczący udział w imporcie miały również: Dania, Argentyna, Włochy, Francja, Republika Czeska oraz Chiny. Zakupy z wszystkich wyżej wymienionych krajów stanowiły 62% wartości całego polskiego importu towarów rolno-spożywczych.

Pod względem wartości, najważniejszymi towarami sprowadzanymi do Polski w okresie pierwszych czterech miesięcy 2009 roku były: mięso wieprzowe, makuchy sojowe, owoce cytrusowe, syropy cukrowe, filety rybne i ryby świeże, czekolada, tytoń nieprzetworzony, karma dla zwierząt a także jelita zwierząt oraz pieczywo cukiernicze.

* - dane tymczasowe

Polski handel zbożami (CN 10) w okresie I-IV 2009

ZBOŻA (CN 10)*ważniejsze kraje*

EKSPORT				IMPORT			
I - IV 2008r.				I - IV 2009r.			
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wolumen [tony]	Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wolumen [tony]	Kraj	Wartość [tys. EUR]
OGÓLEM	39 804	178 310	OGÓLEM	144 522	991 550	OGÓLEM	154 373
Niemcy	20 563	116 931	Niemcy	66 264	480 563	Niemcy	31 466
Algieria	7 874	27 500	Egipt	30 811	200 742	Republika Czeska	24 133
Maroko	2 098	9 591	Tanzania	11 455	74 840	Węgry	23 085
Republika Czeska	1 939	3 005	Hiszpania	6 333	51 918	Francja	12 378
Norwegia	1 835	6 157	Kenia	6 068	40 220	Litwa	10 084
Niderlandy	1 108	3 737	Niderlandy	5 969	49 136	Słowacja	9 164
Słowacja	623	1 551	Nigeria	5 045	31 800	Grecja	7 788
Francja	578	1 398	Norwegia	1 970	11 678	Ukraina	7 081
Hiszpania	555	2 879	Republika Czeska	1 330	2 570	Kazachstan	5 572
Rumunia	449	252	Belgia	1 152	9 679	Włochy	4 124
Dania	421	1 994	Maroko	1 132	5 500	Szwecja	3 083
Litwa	392	1 334	Słowacja	969	3 055	Wielka Brytania	3 048
Ukraina	293	128	Irlandia	827	6 036	Dania	2 089
Rosja	280	118	Dania	796	5 526	Finlandia	1 825
Austria	254	557	Szwecja	787	6 010	Niderlandy	1 808
Węgry	164	721	Uganda	669	4 400	Austria	1 564
Wielka Brytania	124	175	Węgry	668	1 267	USA	1 421
Białoruś	103	79	Wielka Brytania	579	1 410	Pakistan	1 301
USA	41	33	Austria	537	1 567	Tajlandia	1 278
Estonia	32	52	Litwa	524	2 721	Bułgaria	242

IMPORT				I - IV 2009r.			
I - IV 2008r.				I - IV 2009r.			
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wolumen [tony]	Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wolumen [tony]	Kraj	Wartość [tys. EUR]
OGÓLEM	154 373	540 659	OGÓLEM	85 050	385 084	OGÓLEM	85 050
Niemcy	31 466	111 937	Republika Czeska	16 617	133 808	Republika Czeska	16 617
Republika Czeska	24 133	99 315	Węgry	15 211	79 929	Węgry	15 211
Węgry	23 085	93 585	Słowacja	10 327	64 819	Słowacja	10 327
Francja	12 378	21 490	Niemcy	9 265	31 391	Niemcy	9 265
Litwa	10 084	46 927	Francja	8 060	14 192	Francja	8 060
Słowacja	9 164	32 138	Grecja	5 716	10 838	Grecja	5 716
Grecja	7 788	15 466	Włochy	5 071	8 134	Włochy	5 071
Ukraina	7 081	37 974	Litwa	2 017	12 432	Litwa	2 017
Kazachstan	5 572	12 249	Austria	1 669	597	Austria	1 669
Włochy	4 124	8 459	Wietnam	1 146	2 638	Wietnam	1 146
Szwecja	3 083	12 940	Niderlandy	1 095	2 109	Niderlandy	1 095
Wielka Brytania	3 048	12 438	Wielka Brytania	1 089	4 714	Wielka Brytania	1 089
Dania	2 089	8 563	Belgia	1 075	850	Belgia	1 075
Finlandia	1 825	7 641	Finlandia	921	3 139	Finlandia	921
Niderlandy	1 808	6 883	USA	916	599	USA	916
Austria	1 564	599	Kazachstan	903	3 150	Kazachstan	903
USA	1 421	1 256	Kanada	717	273	Kanada	717
Pakistan	1 301	3 052	Szwecja	638	2 913	Szwecja	638
Tajlandia	1 278	3 410	Pakistan	317	632	Pakistan	317
Bułgaria	242	287	Bułgaria	285	272	Bułgaria	285

Polski handel mięsem wieprzowym w okresie I-IV 2008

MIEŚO WIEPRZOWE (CN 0203)

ważniejsze kraje

EKSPORT			
I - IV 2008r.		I - IV 2009r.	
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wolumen [tony]	Kraj
OGÓLEM	121 705	82 141	OGÓLEM
Litwa	17 167	11 421	Ukraina
Republika Czeska	13 659	5 402	Republika Czeska
Ukraina	9 208	9 482	Litwa
Wielka Brytania	9 135	3 352	Wielka Brytania
Niemcy	8 247	6 163	Słowacja
Republika Korei	5 519	3 885	Niemcy
Białoruś	5 438	3 677	Białoruś
Japonia	5 377	1 964	Japonia
Słowacja	5 188	3 770	Republika Korei
Bulgaria	4 984	3 661	Bulgaria
Rosja	4 698	3 906	Łotwa
Łotwa	4 231	3 310	Rumunia
Niderlandy	3 163	1 540	Węgry
Rumunia	2 758	2 091	Dania
Hongkong	2 693	4 986	Niderlandy

IMPORT			
I - IV 2008r.		I - IV 2009r.	
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wolumen [tony]	Kraj
OGÓLEM	216 358	113 395	OGÓLEM
Niemcy	76 632	35 453	Niemcy
Dania	70 227	44 561	Dania
Wielka Brytania	22 366	6 974	Belgia
Niderlandy	16 262	11 281	Niderlandy
Belgia	14 477	8 113	Wielka Brytania
Hiszpania	5 274	1 580	Hiszpania
Węgry	3 679	1 348	Węgry
Francja	2 597	1 501	Francja

Polski handel mięsem wieprzowym w latach 2007 - 2008

MIEŚO WIEPRZOWE (CN 0203)

ważniejsze kraje

EKSPORT			
2007r.		2008r.*	
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wolumen [tony]	Kraj
OGÓLEM	321 602	211 347	OGÓLEM
Litwa	50 387	36 487	Ukraina
Niemcy	31 324	24 795	Litwa
Republika Czeska	43 214	21 852	Republika Czeska
Słowacja	17 932	15 127	Białoruś
Republika Korei	21 949	13 267	Niemcy
Łotwa	15 747	12 026	Słowacja
Wielka Brytania	28 719	10 093	Hongkong
Rumunia	12 389	9 956	Wielka Brytania
Niderlandy	12 381	7 966	Republika Korei
Bułgaria	8 373	6 646	Łotwa
Dania	7 883	5 475	Bułgaria
Węgry	6 640	4 934	Rosja
Japonia	11 346	4 288	Rumunia
Białoruś	5 554	3 909	Japonia
Hongkong	1 371	3 425	Niderlandy
Estonia	4 634	3 383	Dania
Belgia	1 033	3 344	Węgry
Francja	8 773	3 210	Belgia
Hiszpania	6 060	2 724	Uzbekistan
Włochy	4 075	2 493	Kazachstan
Austria	3 387	2 186	Moldowa
Moldowa	1 718	1 624	Estonia
Kazachstan	1 291	1 464	Wietnam
Chorwacja	2 702	1 263	Austria
Chiny	522	1 070	Hiszpania
Wybrzeże Kości Słoniowej	322	1 068	Wybrzeże Kości Słoniowej
Grecja	1 597	898	Irlandia
Szwecja	2 654	890	Francja

IMPORT			
2007r.		2008r.*	
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wolumen [tony]	Kraj
OGÓLEM	439 172	243 259	OGÓLEM
Dania	175 334	114 474	Dania
Niemcy	120 515	58 688	Niemcy
Niderlandy	37 384	26 136	Niderlandy
Wielka Brytania	41 632	13 181	Belgia
Belgia	21 940	11 100	Wielka Brytania
Francja	6 851	4 042	Hiszpania
Węgry	9 927	3 948	Francja
Hiszpania	11 042	3 865	Węgry
Irlandia	3 861	2 347	Irlandia
USA	3 378	1 082	Cypr
Cypr	1 242	876	Austria
Republika Czeska	1 519	874	Włochy
Włochy	763	669	Chile
Słowacja	922	513	Republika Czeska
Austria	844	360	Szwecja
Portugalia	1 010	351	Portugalia
Estonia	180	204	Finlandia

* - dane tymczasowe

Polski handel mięsem wołowym w okresie I-IV 2009

MIEŚO WOŁOWE (CN 0201, 0202)

ważniejsze kraje

EKSPORT			
I - IV 2008r.		I - IV 2009r.	
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wolumen [tony]	Kraj
OGÓLEM	170 595	64 051	OGÓLEM
Włochy	42 666	14 753	Włochy
Niemcy	36 977	14 878	Niderlandy
Niderlandy	27 277	11 897	Niemcy
Francja	12 635	4 517	Hiszpania
Dania	9 259	2 604	Dania
Hiszpania	6 891	2 527	Republika Czeska
Grecja	5 205	1 809	Francja
Republika Czeska	4 927	1 370	Szwecja
Szwecja	4 109	920	Wielka Brytania
Wielka Brytania	3 617	1 065	Grecja
Irlandia	2 298	279	Austria
Rosja	2 278	1 405	Irlandia
Austria	2 253	1 026	Macedonia
Bułgaria	1 337	685	Węgry
Estonia	1 132	554	Rumunia

IMPORT			
I - IV 2008r.		I - IV 2009r.	
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wolumen [tony]	Kraj
OGÓLEM	6 196	2 038	OGÓLEM
Republika Czeska	1 662	686	Irlandia
Irlandia	1 626	464	Republika Czeska
Niemcy	1 338	418	Niemcy
Dania	535	143	Wielka Brytania
Argentyna	344	69	Niderlandy
Niderlandy	215	90	Dania

Polski handel mięsem wołowym w latach 2007 - 2008

MIEŚO WOŁOWE (CN 0201, 0202)ważniejsze kraje

EKSPORT				IMPORT			
2007r.				2007r.			
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wolumen [tony]	Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wolumen [tony]	Kraj	Wartość [tys. EUR]
OGÓLEM	411 780	171 976	OGÓLEM	529 067	189 711	OGÓLEM	17 848
Niemcy	90 652	39 865	Niemcy	111 044	42 973	Irlandia	7 049
Włochy	100 318	38 165	Włochy	124 196	41 095	Niemcy	4 195
Niderlandy	68 015	33 667	Niderlandy	88 181	36 895	Republika Czeska	2 150
Francja	32 544	13 032	Francja	30 739	10 494	Argentyna	879
Hiszpania	23 104	8 791	Dania	30 419	8 083	Dania	915
Dania	20 515	6 512	Hiszpania	22 829	7 714	Litwa	477
Grecja	11 499	4 505	Rosja	10 068	5 225		
Austria	7 794	3 883	Republika Czeska	16 995	4 498		
Kazachstan	5 664	3 844	Wielka Brytania	12 565	3 787		
Republika Czeska	12 352	3 541	Grecja	11 621	3 750		
Wielka Brytania	7 829	2 814	Austria	8 741	3 573		
Słowacja	4 211	1 903	Szwecja	12 965	3 001		
Bułgaria	3 091	1 719	Kosowo	3 274	1 807		
Szwecja	6 793	1 673	Macedonia	3 585	1 777		
Belgia	3 323	1 548	Bułgaria	3 915	1 740		
Kosowo	1 653	1 499	Kazachstan	3 410	1 539		
Estonia	1 588	838	Węgry	4 139	1 472		
Litwa	1 353	664	Słowacja	3 901	1 346		
Węgry	1 162	579	Estonia	2 992	1 294		
Rumunia	1 282	571	Belgia	3 004	1 283		
Irlandia	2 560	379	Litwa	2 437	1 266		
Macedonia	587	365	Rumunia	2 773	998		

* - dane tymczasowe

Polski handel produktami mleczarskimi w okresie I-IV 2009

PRODUKTY MLECZARSKIE (CN 0401 - 0406)

ważniejsze kraje

EKSPORT			
I - IV 2008r.		I - IV 2009r.	
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wolumen [tony]	Kraj
OGÓLEM	376 030	230 647	OGÓLEM
Niemcy	81 269	51 042	Niemcy
Niderlandy	29 914	28 919	Włochy
Włochy	29 437	19 556	Republika Czeska
Republika Czeska	29 033	13 524	Niderlandy
Rosja	15 971	10 811	Węgry
Francja	14 927	9 471	Słowacja
Węgry	13 941	8 324	Hiszpania
Belgia	12 814	6 627	Litwa
Słowacja	12 579	5 496	Algieria
Algieria	11 697	4 723	Rumunia
Hiszpania	10 534	3 306	Wielka Brytania
Litwa	9 930	11 561	Belgia
Wielka Brytania	9 435	3 505	Rosja
Austria	8 132	6 737	Arabia Saudyjska
Rumunia	7 749	5 315	Francja
Arabia Saudyjska	6 496	2 038	Bulgaria
Dania	6 096	2 347	Austria
Lotwa	5 383	2 458	Irak
Bulgaria	4 333	2 339	Lotwa
Wietnam	4 295	3 231	Dania
Irak	4 062	1 111	Estonia
Stany Zjednoczone Ame	3 589	959	Portugalia
Brazylia	2 885	2 400	Stany Zjednoczone Ame
Estonia	2 768	1 332	Kuba
Finlandia	2 644	2 023	Wietnam
Portugalia	2 573	1 154	Wenezuela
Kuba	2 572	850	Chiny

IMPORT			
I - IV 2008r.		I - IV 2009r.	
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wolumen [tony]	Kraj
OGÓLEM	76 208	50 322	OGÓLEM
Niemcy	33 585	21 955	Niemcy
Francja	8 997	4 277	Dania
Litwa	5 098	10 855	Francja
Dania	4 720	1 824	Niderlandy
Republika Czeska	4 444	2 839	Litwa
Niderlandy	3 757	1 566	Włochy
Austria	2 975	1 854	Austria
Włochy	2 739	699	Republika Czeska
Finlandia	1 561	522	Irlandia
Irlandia	1 536	341	Finlandia
Belgia	1 327	434	Słowacja
Słowacja	1 182	783	Belgia
Węgry	1 132	1 474	Wielka Brytania
Nowa Zelandia	1 118	276	Szwecja

Polski handel produktami mleczarskimi w latach 2007 - 2008

PRODUKTY MLECZARSKIE (CN 0401 - 0406)*ważniejsze kraje*

EKSPORT				IMPORT			
2007r.		2008r.*		2007r.		2008r.*	
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wolumen [tony]	Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wolumen [tony]	Kraj	Wartość [tys. EUR]
OGÓŁEM	1 124 399	667 681	OGÓŁEM	1 159 872	790 122	OGÓŁEM	247 219
Niemcy	269 067	192 377	Niemcy	296 236	256 664	Niemcy	96 247
Niderlandy	97 392	62 958	Niderlandy	88 885	86 881	Litwa	27 301
Włochy	78 696	55 299	Włochy	93 409	61 640	Republika Czeska	20 166
Republika Czeska	79 461	42 399	Republika Czeska	89 089	46 466	Węgry	7 480
Rosja	45 589	34 185	Węgry	55 144	40 303	Francja	20 800
Francja	48 105	28 795	Francja	38 592	25 948	Niderlandy	16 998
Węgry	38 045	22 376	Litwa	25 596	23 439	Dania	13 473
Algeria	64 147	18 815	Rosja	35 746	22 430	Austria	5 851
Austria	26 043	18 368	Algeria	51 549	20 868	Belgia	6 937
Belgia	34 319	16 329	Słowacja	38 213	18 138	Białoruś	4 492
Litwa	18 555	14 040	Austria	21 954	17 871	Irlandia	4 976
Słowacja	28 794	13 909	Rumunia	21 788	17 117	Włochy	6 522
Hiszpania	35 787	11 305	Belgia	29 196	14 669	Łotwa	3 123
Rumunia	18 896	11 027	Hiszpania	34 250	12 321	Finlandia	2 956
Wielka Brytania	20 428	9 483	Wielka Brytania	25 565	10 448	Słowacja	2 610
Malezja	10 086	8 067	Bulgaria	14 898	8 119	Grecja	2 518
Wietnam	11 563	8 056	Wietnam	10 226	7 139	Nowa Zelandia	1 213
Arabia Saudyjska	17 885	6 580	Dania	16 094	7 118		
Dania	15 439	6 521	Arabia Saudyjska	19 738	6 395		
Łotwa	12 760	6 473	Łotwa	13 354	6 180		
Chorwacja	6 712	4 188	Pakistan	2 760	5 448		
Egipt	7 990	4 032	Brazylia	6 167	5 258		
Portugalia	6 680	3 671	Chorwacja	6 322	4 500		
Estonia	6 223	3 439	Wenezuela	7 727	4 114		
Wenezuela	3 256	3 312	Estonia	8 151	3 895		
Tajlandia	3 870	3 176	Finlandia	5 118	3 710		
Maroko	7 712	3 136	Ghana	2 314	3 532		

* - dane tymczasowe

POMOC DLA GOSPODARSTW DOTKNIĘTYCH POWODZIĄ

Dla gospodarstw rolnych i działów specjalnych produkcji rolnej poszkodowanych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych dostępne są następujące formy pomocy:

1. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U. Nr 22, poz. 121 z późn. zm.) istnieje możliwość ubiegania się o kredyty preferencyjne na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej znajdujących się na obszarach, gdzie szkody powstały w związku z klęską suszy, gradobicia, nadmiernych opadów atmosferycznych, wymarznienia powodzi, huraganu, pożaru spowodowanego wyładowaniem atmosferycznym lub osuwiskami ziemi (tzw. kredyty klęskowe). Warunkiem uruchomienia linii kredytów klęskowych jest dokonanie oszacowania strat przez komisję powołaną przez Wojewodę w ciągu 2 miesięcy od dnia stwierdzenia skutków klęski oraz wystąpienie Wojewody do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z wnioskiem o uruchomienie linii kredytów klęskowych w ciągu 3 miesięcy od dnia stwierdzenia skutków klęski.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa udziela również gwarancji i poręczeń spłaty bankowych kredytów klęskowych - do wysokości 80% wykorzystanej kwoty przyznanego kredytu bankowego, nie więcej niż 100 tys. zł.

Umowy o współpracy w zakresie dopłat do oprocentowania kredytów preferencyjnych podpisały następujące banki: Bank Gospodarki Żywnościowej S.A., Mazowiecki Bank Regionalny S.A., Bank Polskiej Spółdzielczości S.A., Gospodarczy Bank Wielkopolski S.A., ING Bank Śląski S.A., Bank BPH S.A., Bank Zachodni WBK S.A. i Bank Polska Kasa Opieki S.A.

2. Stosowanie ze środków budżetu państwa dopłat do składek producentów rolnych z tytułu zawarcia umów ubezpieczenia na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 150, poz. 1249, z późn. zm.).
3. Stosowanie przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, na indywidualny wniosek rolnika, który poniósł szkody spowodowane przez powódź, pomocy w opłacaniu bieżących składek na ubezpieczenie społeczne oraz regulowaniu zaległości z tego tytułu w formie odraczania terminu płatności składek i rozkładania ich na dogodne raty, a także umarzanie w całości lub w części bieżących składek.
4. Stosowanie na podstawie art. 700 Kodeksu cywilnego przez Prezesa Agencji Nieruchomości Rolnych odroczeń w płatnościach z tytułu umów sprzedaży i dzierżawy bez stosowania opłat i odsetek za okres odroczenia oraz ulg w opłatach czynszu dzierżawnego

wnoszonego przez producentów rolnych, którzy ponieśli szkody spowodowane przez powódź.

5. Stosowanie przez wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast ulg w podatku rolnym za 2009 r., na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.) w związku z powodzią.

Pomoc określona w punktach 3-4 udzielana jest w formule *de minimis*.

Odnosnie systemu ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich informujemy, że na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 150, poz. 1249, z późn. zm.) ze środków budżetu państwa stosowane są dopłaty do składek producentów rolnych z tytułu zawarcia umów ubezpieczenia:

- upraw zbóż, kukurydzy, rzepaku, rzepiku, chmielu, tytoniu, warzyw gruntowych, drzew i krzewów owocowych, truskawek, ziemniaków, buraków cukrowych lub roślin strączkowych od zasiewu lub wysadzenia do ich zbioru od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez huragan, powódź, deszcz nawalny, grad, piorun, obsunięcie się ziemi, lawinę, suszę, ujemne skutki przezimowania oraz przymrozki wiosenne,
- bydła, koni, owiec, kóz, drobiu lub świń od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez huragan, powódź, deszcz nawalny, grad, piorun, obsunięcie się ziemi, lawinę oraz w wyniku uboju z konieczności.

Umowy ubezpieczenia są zawierane z producentami rolnymi na okres 12 miesięcy. Wprowadzenie systemu dotowanych ubezpieczeń w rolnictwie miało na celu zapewnienie środków finansowych na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych w przypadku wystąpienia strat spowodowanych nieprzewidzianymi zdarzeniami losowymi.

Dopłaty do składek producentów rolnych są stosowane jeżeli określone przez zakłady ubezpieczeń stawki taryfowe nie przekraczają:

- a) przy ubezpieczeniu upraw zbóż, kukurydzy, rzepaku jarego, rzepiku, ziemniaków lub buraków cukrowych – 3,5 % sumy ubezpieczenia upraw;
- b) przy ubezpieczeniu rzepaku ozimego, warzyw gruntowych, chmielu, tytoniu, drzew i krzewów owocowych, truskawek lub roślin strączkowych – 5 % sumy ubezpieczenia.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 grudnia 2008 r. w sprawie wysokości dopłat do składek z tytułu ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich w 2009 r. (Dz. U. Nr 22, poz. 1488) dopłaty do składek wynoszą:

- 50% składki z tytułu ubezpieczenia 1 ha upraw,
- 50% składki z tytułu ubezpieczenia 1 szt zwierząt.

Stosowanie dopłat do składek ubezpieczenia odbywa się na podstawie umów zawartych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z zakładami ubezpieczeń, które złożyły oferty z warunkami ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich. Zgodnie z ww. ustawą, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zawarł z trzema zakładami ubezpieczeń umowy w sprawie dopłat ze środków budżetu państwa do składek z tytułu zawarcia w 2009 r. umów ubezpieczenia z producentami rolnymi od ryzyka wystąpienia skutków zdarzeń losowych w rolnictwie, tj. z Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń S.A. z siedzibą w Warszawie, Towarzystwem Ubezpieczeń Wzajemnych „T UW” z siedzibą w Warszawie oraz Concordia Polska Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych z siedzibą w Poznaniu.

Zgodnie ze złożonymi przez zakłady ubezpieczeń wnioskami o dotację na dopłaty do składek z tytułu umów ubezpieczenia zawartych z producentami rolnymi za I kwartał 2009 r. zakłady ubezpieczeń zawarły z producentami rolnymi łącznie 7.038 umów ubezpieczenia, w tym 6.993 umów ubezpieczenia upraw rolnych oraz 45 umów ubezpieczenia zwierząt gospodarskich.

Należy podkreślić, iż z każdym rokiem wzrasta zainteresowanie rolników ubezpieczeniem upraw rolnych i zwierząt gospodarskich. Odzwierciedleniem tego jest liczba umów ubezpieczenia, np. od IV kwartału 2006 r. do końca III kwartału 2007 r. zawarto 19.448 umów ubezpieczenia upraw rolnych podczas gdy w okresie od IV kwartału 2008 r. do końca I kwartału 2009 r. zawarto już 76.304 umowy ubezpieczenia upraw

Zgodnie z informacją uzyskaną od zakładów ubezpieczeń do 31 maja 2009 r. ubezpieczone zostało ok. 1.289.276 ha upraw rolnych z dopłatami do składek z budżetu państwa.

W celu upowszechniania ubezpieczenia upraw rolnych i zachęcenia zakładów ubezpieczeń do zawierania umów ubezpieczenia, wprowadzono możliwość zawierania przez producentów rolnych umów ubezpieczenia od jednego lub kilku wybranych ryzyk. Ponadto obniżono próg szkodliwości warunkujący ubieganie się o odszkodowanie z 30% do 25% w przypadku suszy i do 10% w przypadku pozostałych zjawisk oraz obniżono udział rolników w szkodach z 20% do 10%.